

Ben Bu Filmi Daha Önce Görmüştüm (I)

İçeriği Yazan: [Ümit MİNEL](#) [1] Zaman: Paz, 16/09/2012 - 10:24

Bundan yaklaşık 20 yıl önceydi. ABD, Irak'a girmiş, 36. Paralelden itibaren Kuzey Irak hava sahasını Irak uçuşlarına yasaklamıştı.

Körfez Savaşı'nın ertesinde Irak içinde başlayan ayaklanmaların Saddam Hüseyin yönetimince özellikle hava taşıtları kullanılarak sert biçimde bastırılması nedeniyle ortaya çıkan insani kriz nedeniyle Birleşmiş Milletler Güvenlik Konseyi'nin 688 no'lu kararıyla 36. paralelin kuzeyiyle 32. paralelin güneyini Irak hava taşıtlarının uçuşuna yasaklandı. Sonra, o bölgeye Amerikan, İngiliz ve Fransız birliklerinden oluşan, Çekiç Güç konuşlandırıldı...

Sonra ne mi oldu?!

1) Birleşik Görev Kuvveti'nin ABD'li komutanı kendi üst makamları ile yaptığı yazışmalarda, Türk Kürdistanı, Irak Kürdistanı gibi Türk görüşlerine ve hakikatlere aykırı ifadeler kullanıyor.

2) ABD av önleme uçakları, Türk hava sahası içerisinde, Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti'nce izin verilen başka ülke uçaklarını (Cezayir C-130 Uçağı Olayı-9 Ocak 1992) yetkisi olmadan önledi.

3) Awacs uçakları zaman zaman kendisine tahsis edilen devriye bölgesinin dışında uçuşlar yaptı, Irak hava sahasına girdi ve muayyen zamanlarda da Türk yer radarlarına iz aktarma görevlerini yerine getirmediler.

4) PC kapsamındaki iki A-10 uçağı; Irak'tan görev dönüşünde, Türk Hava Kuvvetleri uçakları Şırnak üzerinde iç güvenlik hareketi icra ederken, 11 dakika süreyle bölgede kasıtlı olarak kalmak suretiyle hareketi gözetlediler, (1 Eylül 1992.)

5) İncirlik Birleşik Görev Kuvveti Komutanlığı, Genel Kurmay Başkanlığından izin alınmadan, yurtdışından gelen sivil ve askeri personelce ziyaret edildi. (7 Ağustos 1992.)

6) İngiliz Jaguar uçakları kendilerine verilen irtifa ve rota dışına çıkarak Türk uçaklarının bulunduğu bölgeye girdiler, hem uçuş emniyetini ihlal ettiler, hem de kurallara aykırı davrandılar. (12 Temmuz 1992.)

7) İncirlik civarında eğitim yapan bir ABD Sar helikopteri, içindeki Türk gözlemcinin ikaz etmesine rağmen, etkili araziye indi ve şahıs malına zarar verdi. (12 Mayıs 1992.)

8) Diyarbakır'a inen bir ABD uçağı uçuş kulesinin talimatlarına riayet etmedi, pisti terk etmemekte direnerek mevcut kurallara karşı geldi, üssün uçuş faaliyetlerinde büyük emniyet ihlali yaptı. (24 Ocak 1992.)

9) Erkilet-Gaziantep uçuşu yapan sivil Türk Hava Kurumu uçakları PC muharip uçaklarınca taciz edildi. (15 Ocak 1992.)

- 10) **PC kapsamında ABD EF-111 uçağı Mardin radarına elektronik karıştırma uyguladı.** (15 Ocak 1992.)
- 11) İki Fransız Mirage uçağı kendilerine müsaade edilen rotanın dışına çıkarak, Kayseri'de paraşüt atma sahasına girmek suretiyle, emniyetsiz bir durum ortaya çıkardı. (31 Temmuz 1991.)
- 12) 20 Ocak 1993 tarihinde, deklare edilen eğitim programlarında yer almayan "Weapon Firing" görevinin program dışında uygulandığı, Türk gözlemci subayları tarafından tespit edildi.
- 13) 21 Ocak 1993 günü Akdeniz'in uluslararası sularındaki uçak gemisinden bir ABD helikopteri Türk hava sahasının kullanım esaslarını dikkate almadan ve yetkili makamlardan izin almadan İncirlik meydanına indi.
- 14) 5 Şubat 1993 tarihinde PC kapsamında uçuş yapan 2 F-15 uçağı uygulama esasları belgesinde yer alan dönüş rota ve irtifalarına riayet etmeyerek bölgede AGL 500'de uçtu.
- 15) 5 Şubat 1993 tarihinde yapılan PC uçuşlarında, Awacs uçağının bölgede bulunan Mardin/Erzurum/Şarkışla radarları ile jtds kuramamasına karşılık, bazı PC uçakları Kuzey Irak'ta uçuşlarına devam ettiler. İkaz edilmesine rağmen aynı durum 3 Mart 1993 ve 12 Mart 1993 tarihlerinde tekrerrür etti.
- 16) SEIA kapsamında Türkiye'ye gelen F-16 uçakları 6 Şubat 1993 tarihinde yapılan uçuşlarda PC kapsamında uçuruldu.
- 17) **Uçaklara ATO'da belirtilmeyen mühimmat yerleştirdiler.**
- 18) Ocak 1993 krizinde, Awacs operatörü tarafından pilota gerekli ikazın yapılmasına rağmen sırf angaje oldum gerekçesi ile 36'ncı paralel güneyine geri dönüş yapan ve bu hattın güneyinde bulunan bir Irak uçağına ateş açıldı ve uçak düştü.
- 19) Awacs'larda görevli Türk temsilcisine görev dosyalarını ve görev sonuç raporlarını özellikle Ocak 1993'te yaşanan krize tekabül eden günlerde vermediler.
- ASKERİ KOORDİNASYON KOMİTESİ (MCC)'NCE YAPILAN KURAL DIŞI DAVRANIŞLAR:**
- 1) MCC'nin başkanı Alb. Naab ve daha sonra onu değiştiren Alb. Wilson Kürt liderlerle yaptıkları görüşmelerde insani yardım faaliyetlerinin dışına taşarak, BM'nin 688 sayılı kararı ötesinde ilave girişimlerde bulunmak suretiyle, **Kürt liderleri Saddam yönetimi ile otonomi görüşmelerinden vazgeçirdiler.**
- 2) **Alb. Naab K. Irak'ta Kürtler'in kendi iradeleri ile kendilerini idare etmelerini teminen bölgede seçim yapılmasını teşvik ve yardım ettiler.** (Seçmen kütüklerinin oluşturulması ve silinmeyen mürekkep temini vs.)
- 3) Okul yapımı, kitap, doküman temin edildi, Kürtler'in kendi radyo ve televizyon yayınlarını yapabilmeleri için malzeme, teçhizat yardımı yapıldı.
- 4) **Türk makamlarına haber vermeden MCC helikopteri ile Irak tarafına yüksek takatli telsiz götürüldü.** (Temmuz 1991.)
- 5) MCC helikopterleri kendilerine verilen irtifanın altında ve rota dışında uçuş yaptılar, (1 Ekim 1991.)
- 6) **MCC helikopterleri ile Irak içinde yardım malzemesi dağıtılırken Türkiye tarafına geçilerek malzeme bırakıldı.** (10 Ocak 1992.)
- 7) Kürt bölgesinde mevcut yeraltı zenginliklerinin ve ekonomik değerlerin tesbiti için Site-Survey'ler yapıldı.
- 8) Alb. Wilson, Türk temsilcisinin Kuzey Iraklı liderler ve ileri gelenleri ile doğrudan görüşme

yapmamasını istedi.

9) Alb. Naab ve Wilson, Kuzey Irak'ta bir güvenlik sisteminin kurulması ve düzenli ordunun teşkili için gayret sarf ettiler.

10) Alb. Young, Kuzey Iraklı liderlerin kurulan ordunun eğitimi için ABD desteği taleplerine olumlu yaklaştılar.

11) Türk tarafının tasvibi alınmadan MCC helikopteri ile Irak'tan başka ülkelere mensup sivil personel nakledildi. (6 Şubat 1992.)

12) MCC Başkanı Alb. Naab, Irak'ta yaptığı muhtelif görüşmelerde Türk subayların yanında bulunmasını istemedi, tek başına bazı Kürt liderlerle görüşmeler yaptı, ısrarlı tutumumuz üzerine tavrında düzelme oldu. Daha sonra görevi devralan Alb. Wilson da, yanında ABD Dışişleri Bakanlığı'ndan sivil görevliler de olduğu halde, Kürt ileri gelenleri ile yapacağı görüşmeye Türk temsilciyi almamak için direniş gösterdi, Türk subayının ısrarlı tutumu karşısında istemeyerek refakatına razı oldu.

13) MCC Başkanı, Türk otoritelerinden teyit etme gereği duymadan, Kürt ihbarcılardan aldığı bilgilerle, ABD üst makamlarına, Türk Hava Kuvvetleri'nin Kürt yerleşim bölgelerini bombaladığına dair mesajlar çekti.

14) Alb. Wilson Diyanah'taki Bakanlar Kurulu ile yapılan sohbet toplantısında Talabani'nin yardımcısı Hüseyin Sincari'nin 'Federasyon olarak T.C. ile birleşme' konusundaki görüşünü SITREP'e dahil etmedi. PC hareketinin uzatılmamasının sadece Türkiye'nin kararına bağlı olduğunu Kürt temsilcilere söyleyerek T.C.'yi zorunlu duruma düşürme gayreti gösterdi, (1 Ağustos 1992.)

15) Kürdistan Demokratik Partisi (KDP) karargahından geceleyin telefonla bildirilen Türkiye ile ilgili haberi Türk temsilcisine aktarmakta gönülsüz davrandı. (9 Eylül 1992.)

16) Alb. Young, PKK'ya karşı Peşmergelerin başlatmış olduğu harekate soğuk bakarak 'Kardeşin kardeşi vurmasına üzülüyorum' şeklinde beyanda bulundu. (5 Ekim 1992.)

17) Alb. Young, KDP liderlerinden Fadıl Merani'ye hitaben Türk uçaklarının Kuzey Irak'taki PKK kamplarına karşı yaptığı bombardıman Peşmergeler'e zarar verebilir, bu bombardıman Türk topraklarında yapılmalıdır' dedi. (8 Ekim 1992)

Not: Bu makalenin hazırlanmasında Adnan Akfırat'ın, "Eşref Bitlis Suikastı" kitabından faydalanılmıştır.

Ümit MİNEL

umit.minel@politikadergisi.com [2]

Yorumlar

- [Tarih](#) [3]

Kaynak URL (26/04/2024 - 04:19 tarihinde yazdırıldı):

<https://www.politikadergisi.com/makale/ben-bu-filmi-daha-once-gormustum-i>

Bağlantılar:

[1] <https://www.politikadergisi.com/pd-uye/umit-minel>

[2] <mailto:umit.minel@politikadergisi.com>

[3] <https://www.politikadergisi.com/category/icerik-kategorileri/tarih>